

Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader Die Mijn gezonden heeft hem trekt; en Ik zal hem opwekken op de jongste dag. (Joh. 6 vers 44, weergave DB 1545)

"Het Evangelie van Johannes leert ons niets anders dan het christelijke geloof en ook verwekt het dit geloof in ons hart. Zoals Johannes in zijn hele Evangelie niets anders doet, dan dat hij ons leert op welke manier wij op Christus moeten vertrouwen. Alleen zo'n geloof kan ons zalig maken dat geheel gericht is op de waarachtige belofte van God, zoals het Evangelie van Johannes ons overal duidelijk zegt en leert.

Allen die ons andere wegen en middelen hebben geleerd om vroom [of rechtvaardig] te worden, moeten hierdoor tot dwazen worden. Alles wat het verstand van een mens zou kunnen bedenken of verzinnen, het mag zo heilig zijn als het maar kan, het mag in de ogen der mensen zo heerlijk schijnen als het maar wil, dat moet geheel en al tegen de grond. Er is geen andere manier voor de mens om zalig te worden. Ook al zou de mens zijn uiterste best ervoor doen, dan kan hij nog niet in de hemel komen – tenzij dat God tevoren met het Woord, dat Zijn Goddelijke genade aanbiedt, zijn hart zó verlicht, dat hij de goede weg vindt.

Alleen de Heere Jezus Christus is de Weg. Wie een andere weg wil zoeken – zoals de meeste mensen dat met uitwendige werken proberen te doen – die heeft de goede weg al gemist. Want Paulus zegt daarover in zijn brief aan de Galaten: 'Als door de wet (dat is: door de werken der wet) de gerechtigheid komt, dan is Christus tevergeefs gestorven' (2:21)."

"Daarom heb ik gezegd, dat de mens door dit tekstwoord (v. 44) verslagen en verbroken moet worden. In de grond van zijn hart moet hij neervallen als een man die krachteloos is; als iemand die zijn handen en voeten niet meer kan bewegen of opheffen. Hij moet nu stil liggen en roepen: Help mij toch, almachtige God, barmhartige Vader, want ik kan mijzelf niet helpen. Help mij toch, Heere Christus, want mijn kracht is vergaan. Zodat op deze manier voor deze Hoeksteen, Die Christus heet, ieder tot niets wordt.

Hij spreekt over Zichzelf als Hij aan de Farizeeën en Schriftgeleerden vraagt: 'Wat is het dan, dat geschreven staat: De Steen die de bouwlieden

verworpen hebben, is de Hoeksteen geworden?’ – ‘Die op deze Steen valt, die zal verbroken worden, op wie Hij valt, die zal Hij vermorzelen’ (Lukas 20:17, 18). Daarom moeten wij óf op Hem vallen en vanwege onze onmacht onszelf verloochenen en verbroken worden – óf Hij zal ons voor eeuwig vermorzelen en verbrijzelen in Zijn oordeel en gericht. Het is echter beter dat wij op Hem vallen, dan dat Hij op ons moet vallen."

"Degene nu die de Vader niet trekt, die moet zeker omkomen. Zoals het ook besloten is, wie niet tot deze Zoon komt, die moet voor eeuwig veroordeeld worden. Alleen deze Zoon is ons gegeven, Die ons zalig maakt – verder niets of niemand in de hemel of op aarde. Wanneer Hij niet helpt, dan is er verder geen hulp. Daarover spreekt ook Petrus in het boek Handelingen (4:11 vv): ‘Hij is de Steen, door u, bouwlieden, verworpen, Die tot Hoeksteen is geworden. En in geen ander is zaligheid; want er is ook geen andere naam onder de hemel aan de mensen gegeven, waarin wij moeten zalig worden.’"

Hier moeten alle mensen hun onbekwaamheid en onvermogen voor het goede belijden. Laat dan ook niemand menen, dat hij iets goeds kan doen in eigen kracht. Wie dat meent, die doet zoveel als de Heere Christus tot een leugenaar maken. Want in zijn hoogmoed begeert hij dan zonder [tot Christus] getrokken te zijn, tot de Vader op te klimmen. Daarom, waar het Woord van God rein en zuiver gepredikt wordt, daar gooit het alles neer, wat hoog en groot is.

Het Woord maakt alle bergen tot dalen en de heuvels maakt het met de grond gelijk, zoals de profeet Jesaja zegt (40 v. 4). Waarom? Opdat alle mensen die het Woord horen, aan zichzelf zullen wanhopen – anders kunnen zij niet tot Christus komen.

Dit is wat de werken van God doen: wat ze doden, maken ze levend; wat ze verdoemen, maken ze zalig. Zoals Hanna, de moeder van Samuel, zingt: ‘De HEERE doodt en geeft leven; leidt in de hel en weer eruit. De Heere maakt arm en maakt rijk; Hij vernedert en verhoogt’ (1 Samuel 2:1 vv)."

Wanneer een mens in zijn hart zó door God is geslagen, dat hij zichzelf kent als iemand die vanwege zijn zonden veroordeeld moet worden – déze

is nu juist de mens, die God in het eerste deel van deze tekst (v. 44) heeft geslagen – die God dóór deze slag te geven tegelijk het touw of het koord van Zijn Goddelijke genade heeft omgelegd en daardoor tot Zich trekt. Daardoor moet hij nu bij God hulp en raad voor zijn ziel zoeken.

Tevoren heeft hij bij Hem geen hulp of raad kunnen vinden, ook heeft hij die nooit begeerd. Nu echter vindt hij voor het eerst troost in de belofte van God. Zoals in deze: ‘Wie bidt, die ontvangt, en wie zoekt, die vindt, en wie klopt, voor die wordt er opengedaan’ (Lukas 11:10). Uit zulke beloften wordt de mens hoe langer hoe moediger en krijgt hij een steeds groter vertrouwen in God. Want zo spoedig als hij hoort dat het alleen Gods werk is, gaat hij ook tot God bidden of Gods genadige hand hem tot Zich wil trekken.

Wordt hij dan nu door God tot Christus getrokken, dan zal hij ook zeker ondervinden wat de Heere hier zegt: ‘Hij zal hem opwekken op de jongste dag.’ Hij heeft immers Gods Woord aangegrepen en vertrouwt op God, daarin heeft hij een zeker teken dat hij door God is getrokken, zoals Johannes zegt in zijn eerste brief: ‘Wie gelooft in de Zoon van God, die heeft Gods getuigenis in zich’ (1 Johannes 5:10).”

[Predigten des Jahres 1523, Eyn Sermon auff den Pfingstag, WA 12, 571 ff]

Maarten Luther